

відібрання дитини будь-якого віку є таким, що буде завдавати шкоди інтересам дитини.

Окремо слід звернути увагу на порядок відібрання дитини та повернення її до іноземної держави. Механізм взаємодії органів виконавчої влади визначено положеннями Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 року. Питання повернення до України або з України до іноземної держави дитини, яка незаконно вивезена (переміщена) або утримується будь-якою особою, та забезпечення реалізації права доступу до дитини, якщо такі дії порушують права іншої особи на опіку (піклування) над дитиною і не містять складу злочину, визначає Порядок виконання на території України Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2006 № 952.

Відповідно до зазначеного Порядку примусове виконання рішення суду про зобов'язання боржника повернути дитину здійснюється в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження».

Юлія Володимирівна Кузьмочка – студентка III курсу Львівського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Юлія Володимирівна Верхола- викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ

ГАРАНТІЇ ПРАВ КЛІЄНТІВ ЗА ДОГОВОРОМ НАДАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ

До гарантій прав клієнтів за договорами із надання професійної правничої допомоги як «слабкої» сторони відноситься чітке встановлення прав і обов'язків сторін та можливість розірвати договір у разі порушення його прав [1].

Договір про надання професійної правничої допомоги (правової послуги) є різновидом договорів про надання послуг, а тому на нього поширюються загальні положення Глави 63 Цивільного кодексу України (далі ЦК України) «Послуги. Загальні положення» (статті 901-907 ЦК України). Дослідження договорів про надання професійних правничої допомоги доцільно проводити через призму договорів про надання послуг, різновидом яких вони є, а отже, шляхом співставлення частини з цілим та виокремлення тих особливостей, які притаманні саме для договорів про надання правової допомоги (правової послуги) [2].

Окремі питання договору про надання професійної правничої допомоги (правової послуги) регулюються Розділом IV «Договір про надання правової допомоги» Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [3].

Проблема відповідальності адвокатів пов'язана із тим, що:

1) адвокати інколи беруться за неперспективні чи навіть безнадійні справи, де позиція його клієнта завідомо є слабкою. У такому разі завдання полягає у тому, щоб полегшити покарання та віднайти для суду докази, які б пом'якшували його провину та вид і міру покарання;

2) йому завжди протистоять професіонали, які, особливо за кримінальними справами, мають можливість через оперативно розшукові заходи отримати більш якісні та вірогідні докази та інші матеріали у справі;

3) сам адвокат має за Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» особливе правове становище та як більш сильної сторони у договорі;

4) сам адвокат має спеціальні знання, які його надають переваги при репрезентації результату наданої послуги, а при зверненні до іншого адвоката за допомогою від недобросовісного надавача послуг може спрацювати «корпоративізм», що може мати вирішальне значення в разі призначення експертизи;

5) на разі стосовно таких справ нема ні належної теоретичної основи ні достатньої практики.

Разом із тим не виважене фахове виконання взятих зобов'язань та спілкування з колегами при наданні професійної правничої допомоги свідчить на користь необхідності посилення гарантій дотримання прав їх клієнтів. Це зв'язане з тим, що:

1) адвокат є представником своїх клієнтів у юридичних процесах і кваліфіковано повинен здійснювати захист їхніх суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів;

2) всяка робота, у тім числі й професійна діяльність адвоката, повинна бути належним чином нагороджена;

3) адвокат надає професійну правничу допомогу своїм клієнтам на платній основі і несе відповідальність за якість своєї праці та її професійний рівень;

4) здебільшого адвокати надають професійну правничу допомогу своїм клієнтам на підставі договору;

5) клієнти є споживачами послуг адвокатів з надання професійної правничої допомоги;

6) договір як зобов'язання має свій механізм його стабілізації та охорони прав його сторін, елементом якого є цивільноправова відповідальність;

7) законодавство України, що регулює адвокатську діяльність, має ряд прогалин.

Конструкція норм про притягнення адвокатів до цивільноправової відповідальності за порушення зобов'язань про надання професійної правничої допомоги за договором непевна чи, якщо точніше вона робить неможливим притягнення адвоката до відповідальності. Відповідно, якщо адвокат за законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» неналежним чином виконає своє зобов'язання за договором надання професійної правничої допомоги, то його клієнт не зможе захистити свої майнові інтереси.

Професійна правнича допомога може бути кваліфіковано та ефективно надана фахівцем. Але, на жаль, небезпека наразитися в Україні на юридичні поради з боку неспеціаліста в праві не рідкість і, як вказує І. В. Головань, усвідомлена в державі далеко не в повній мірі [1, с. 8]. Інколи й сам адвокат, особливо початківець, допускає елементарні помилки процесуального та матеріального характеру, неввічливо чи некоректно обходиться із іншою стороною та її представниками, інколи навіть суддями, порушує встановлений порядок, у результаті чого їхній клієнт страждає. Замість надання допомоги, такий адвокат лише усугубляє становище свого клієнта.

Так, правовою послугою відповідно ст. 1 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» [4] є надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру; здійснення представництва інтересів особи в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; забезпечення захисту особи від обвинувачення; надання особі допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації. При цьому, обов'язком виконавця є надання саме тих правових послуг, які передбачені договором про надання професійної правничої допомоги (правової послуги).

З 02.06.2016 року Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» було змінено ст. 59 Конституції України – слово «правову» замінили словами «професійну правничу». На сьогодні ст. 59 Конституції України має наступний вигляд: «кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав». Правовою основою діяльності адвокатури України є Конституція України.

Отже, під договором про надання професійної правничої допомоги (правової послуги) слід розуміти договір, за яким одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторонни клієнта (або його представника) надати професійну правничу допомогу шляхом

надання професійних правничих послуг, передбачених договором, а клієнт зобов'язується оплатити виконавцеві надані правничої послуги, якщо інше не встановлено договором або не передбачено законодавством. Істотними умовами договору про надання професійної правничої допомоги (правової послуги) є умова про предмет, яким є професійна правнича допомога, яка виражається у наданні однієї або кількох правових послуг, чітко визначених договором та, в разі оплатності договору, умова про ціну, яка іменується як гонорар (винагорода). Сторонами договору є виконавець та клієнт (або його представник), правовий статус яких залежить від оплатності договору про надання професійної правничої допомоги (правової послуги).

Література

1. Головань В. І. Юридична практика і адвокатська діяльність в Україні. *Адвокат*. – 2005. – № 8. – С. 312
2. Цивільне право України. Договірні та не договірні зобов'язання: підручник. 2-ге вид., змін, та доп. / За заг. ред. С. С. Бичкової. К.: КНТ, 2006. – 498 с.
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність Закон України від 05.07.2012 р. *Урядовий кур'єр*. – 2012. – № 159.
4. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. *Відомості Верховної Ради України*. – 2011. – № 51. – Ст. 577.
5. Про соціальні послуги: Закон України від 19.06.2003. № 966-IV *Відомості Верховної Ради України*. – 2003. – № 45. – Ст. 358.

Владислав Михайлович Лисенко – студент II курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Олена Олегівна Маркова** – доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «МЕДИЧНА ПОМИЛКА»: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

Сьогодні в Україні проблема лікарських (медичних) помилок є «популярним» предметом досліджень як лікарів, так і юристів. Незважаючи на досить ґрунтовні результати розробки цієї проблематики, термін «медична помилка» не має відповідного правового закріплення. Дефініцію цього поняття не можна знайти у жодному з нормативних актів чинного законодавства. Тому у правовій практиці у випадку встановлення помилки в діях медичного персоналу фактично вирішують два питання: про наявність (або відсутність) вини у діях медичного працівника, який припустився помилки, та про можливість юридичної